

Закључци усвојени на међународној научној конференцији одржаној у Српској академији наука и уметности, 15–17. октобра 2007. године, у организацији Одељења језика и књижевности САНУ и Института за српски језик САНУ, са темом:

СТАНДАРДИЗАЦИЈА СТАРОСЛОВЕНСКОГ ЋИРИЛИЧКОГ ПИСМА И ЊЕГОВА РЕГИСТРАЦИЈА У УНИКОДУ

Учесници конференције:

Хајнц Миклас, Јоханес Рајнхарт (Аустрија); **Румјан Лазов, Анисава Милтенова** (Бугарска); **Стана Јанкоска, Виолета Мартиновска** (Македонија); **Елена Л. Алексејева, Виктор А. Баранов, Анатолиј А. Турилов** (Русија); **Душица Грбић, Јасмина Грковић–Мејнор, Гордана Јовановић, Зоран Костић, Катарина Мано-Зиси, Предраг Миодраг, Слободан Павловић, Виктор Савић, Гојко Суботић, Гордана Томовић, Ђорђе Трифуновић, Бранкица Чигоја, Новка Шокица, Ирена Шпадијер** (Србија); **монах Јосиф** (Хиландар); **Вацлав Чермак** (Чешка); **Јелица Стојановић** (Црна Гора)

Београдска конференција је имала три основна задатка:

1. Утврдити стандард за старословенско ћирилично писмо – тачно дефинисати сва слова у реду (курентна и верзална), надметнута слова, надредне знаке, лигатуре и цифре
2. Утврдити азбучни ред
3. Такав заједнички предлог, у име свих институција, чији представници буду учествовали на конференцији, упутити Уникоду са захтевом да старословенско ћирилично писмо региструје одвојено и независно од модерне ћирилице која је већ регистрована.

Последњег дана конференције, на округлом столу, у динамичној и радној атмосфери, београдска иницијатива је допуњавана, мењана, поправљана да би се у продуженом времену коначно постигао усаглашен договор.

ЗАКЉУЧЦИ

1. Утврђен је стандард старословенског ћириличног писма.

- а) На предлог В. А. Баранова одлучено је да се слова поделе на основна и функционална.
- б) Слова су разврстана на основна, функционална и на њихове глифове. У функционална слова ушла су и она слова која су неопходна за транслитерацију из глагољице. Утврђено је да 49 основних и 46 функционалних слова чине стандард старословенског писма.
- в) Утврђен је азбучни редослед старословенске ћирилице.
- г) Утврђен је принцип да свако слово (основно и функционално) има своје надметнуто слово без титле и надметнуто слово са титлом.
- д) Утврђена је листа основних дијакритичких знакова и титли док су остали предложени пребачени у глифове.
- ђ) Утврђена је листа основних знакова интерпункције и симбола, док су преостали премештени у глифове.

- е) Утврђена је листа основних бројева и симбола за бројеве, за верзал и курент, док су преостали премештени у глифове.
- ж) Остало је отворено питање лигатура. Мишљења су била подељена. Чињеница је да се у романским језицима инсистира на лигатурама (малобројним) које су карактеристичне за те писмености; оне су регистроване у Уникоду и присутне су у сваком фонту. У нашем случају има, према првобитном предлогу, преко 200 лигатура, и то није њихов коначан број. Да ли то богатство једног писма треба потценити?

2. Учесници Београдске конференције сложили су се да **старословенско писмо уопште није регистровано у Уникоду**. Оно што је до сада регистровано – представља „грађаницу” и недостају неки важни елементи да је немогуће постојећу регистрацију допуњавати.

- а) Утврђено је да је потребно регистровати цео стандард старословенског писма са проширењима неопходним да се направи електронско писмо (фонт), који би функционално могао репродуковати старословенско писање.
- б) **Утврђено је да се регистрација изврши одвојено и независно од садашњег стања**, из разлога набројаних у прилогу „Уникод – образложење”, који је упућен у позиву за конференцију.
- ц) Ови закључци са прилозима треба да се ставе на увид и допунску јавну расправу ради осталих стручњака који нису били на Београдској конференцији, како би се стандард и предлози усавршили.
- д) Такав предлог треба представити на Међународном конгресу слависта у Охриду 2008. године ради стицања подршке за његово усвајање у Уникоду.
- ђ) Без обзира обзира на то на који начин ће Уникод извршити регистрацију (у потпуности или делимично), слависти треба да раде у оквиру овог стандарда и предлога за регистрацију. Београдски тим ће предложити Уникод-кодове из дела Уникода који је предвиђен за приватну употребу (Private Use Area) и тај предлог ће такође изложити јавној расправи.